

ГОЛОС УКРАЇНИ

Влада — Радам!

Газета Верховної Ради України

◆ № 167 ◆ Четвер, 29 серпня 1991 року ◆

Ціна 10 коп.

У СОРОЧИНЦЯХ НА ЯРМАРКУ

Тисяча вісімсот якогось там року... «Ранком холодним повіяло над Сорочинцями, що прокидались від сну. Ярмарок загомонів. Вісці замехали, коні заіржали, гелогіння гусей змішувалося із верещанням перекупок, залунало знову по всьому табору...», — так описав Микола Гоголь один з гарячих днів.

Вірите чи ні, а в неділю 25 серпня 1991 року все було так само. Як тільки сонце зішло над землею, всі навколишні шляхи-дороги закипили людьми, ожив, заспівав у тисячоголосній морі Жабрицький майдан і

яких тільки дійств не було!

(Закінчення на 9-й сторінці).

Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА.

ПРЕС-КОНФЕРЕНЦІЯ Л. М. КРАВЧУКА

У Києві 27 серпня відбулася прес-конференція Голови Верховної Ради України Л. М. Кравчука. Вона була присвячена підсумкам позачергової сесії Верховної Ради України, проблемам політичної обстановки. Заї про прес-конференцію буде опубліковано в наступному номері газети.

ДЕПУТАТИ ПОРОЗУМІЛИСЯ

Як повідомля член Президії Верховної Ради України Володимир Яворівський, результатом нільнагоднині зустрічі з російською делегацією стало рішення створити тимчасову депутатську комісію для вирішення політичних, економічних, військових і майнових питань. Проводитимуться ці переговори мак-

симально гласно, щоб у жодній з республік не виникло підозри, що «дві найбільші республіки колининого СРСР можуть домовитися за їхніми спинами».

Російська делегація повідомила також, що загла прес-секретаря Президента Росії — це ще не точка зору російських демократів, російсь-

кого парламенту і навіть не керівництва Росії. А Анатолій Собчак сказав про зустріч у Києві: «Нормальна зустріч, настрій діловий».

За підсумками зустрічі буде підготовлена спільна заява.

Володимир СКАЧКО.

Василь ТУГЛУК.

ЗВЕРНЕННЯ ПРЕЗИДІЇ ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ ДО ПОЛІТИЧНИХ ПАРТІЙ, РУХІВ, ОРГАНІЗАЦІЙ РЕСПУБЛІКИ

ГОЛОС України

Засновник
Верховної Ради
України

АДРЕСА РЕДАКЦІЇ:

УРСР, 252047

Київ, вул. Нестерова, 4

ТЕЛЕФОНИ
РЕДАКЦІЇ ГАЗЕТИ:

Приймальня —

446-92-11

Відповідальний

секретар —

446-72-63

Завідуючий корекцією

441-84-42, 224-72-54

(телефакс)

ВІДДІЛИ:

парламентський —

441-84-52

441-85-64

інстит. — 441-82-05

441-79-51

економіки — 441-88-07

згарики — 441-86-18

міжнародної

446-91-20

охорони здоров'я —

441-88-08

соціальних питань —

441-88-05

екології — 441-88-59

культури — 441-86-44

спорту — 441-88-08

інформаційної —

446-01-13

441-86-26

історії України —

441-88-02

випускних питань —

441-88-52

реклами — 441-89-44

бухгалтерії —

441-84-06

Рубрики

не рецензуються

і не повертаються.

Індекс 60955

Тираж 155.000

Передплата ціна на рік

19 руб. 80 коп.

Газета виходить

5 разів на тиждень.

У авторів на 2 сторінки.

У серед. черв.

п'ятниці та суботу

на 16 сторінок.

24 серпня 1991 року сталася подія надзвичайної історичної ваги — Україна проголошена незалежною демократичною державою. Сподіваємося, що цей важливий акт, який має бути затверджений волею всього народу України, стимулюватиме наші зусилля на шляху захисту демократичних заповідей, наповнення проголошеного суверенітету діючими законами, побудови дійсно правової держави, яка захищатиме

насамперед загальнолюдські цінності, інтереси кожної людини. Проте ситуація, яка склалася в Україні внаслідок тяжкого економічного стану Української держави та неузгодженості діяльності різних політичних сил, характеризується великою складністю і неоднозначністю. Як відомо, аналогічні ситуації в історії України вже були під час Хмельниччини. 1917—20 років, коли державність України була втрачена через від-

сутність єдності українського народу, ворожу перипетичність між окремими його верствами, нестачею досвіду державності. За таких умов доля України залежить від узгодженості позицій різних демократичних сил. У зв'язку з цим Президія Верховної Ради України, прагнучи до згуртування і консолідації прогресивних сил, звертається до всіх політичних партій, громадських рухів, об'єднань та організацій, які від-

чувують внесок відповідальності за майбутню нашу державу, на шляху розбудови незалежної, суверенної України, укласти з цією метою спільну угоду, яка стала б гарантом громадянської злагоди.

Голова Верховної Ради України — Л. КРАВЧУК
м. Київ
28 серпня 1991 року

ПОСТАНОВА ПРЕЗИДІЇ ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

ПРО СТВОРЕННЯ ТИМЧАСОВОЇ КОМПІЇ ПРЕЗИДІЇ ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ
ДЛЯ ПЕРВІСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПОСАДОВИХ ОСІБ, ОРГАНІВ ВЛАДИ, УПРАВЛІННЯ, ОБ'ЄДНАНЬ
І ОРГАНІЗАЦІЙ У ЗВ'ЯЗКУ З ДЕРЖАВНИМ ПЕРЕВОРОТОМ 19—21 СЕРПНЯ 1991 РОКУ

Президія Верховної Ради України постановила:

1. Утворити Тимчасову комісію Президії Верховної Ради України для первісної діяльності на території України посадових осіб, органів влади, управління, громадських об'єднань та організацій у зв'язку з державним переворотом (спільна комісія дозастосовується).

2. Верховній Раді Кримської АРСР, обласним, міським, районним Радам народних депутатів утворити аналогічні комісії на місцях.

Контроль за їх утворенням та діяльністю покласти на Тимчасову комісію Президії Верховної Ради України.

3. Висноги комісії про надання службовими особами необхідних пояснень та відповідних документів є обов'язковими та підлягають неупередженому виконанню.

4. На період роботи комісії Верховної Ради України забезпечує її приміщення, охорону, транспорт, техніку та апаратури для допоміжних робіт.

5. Органи Прокуратури, МВС України та КДБ України сприяють комісії у її роботі.

6. Про наслідки своєї роботи комісія має періодично доповідати Президії Верховної Ради України.

Голова Верховної Ради України — Л. КРАВЧУК
м. Київ
28 серпня 1991 року.
№1439—XII

СКЛАД

1. БОГАТИРЬОВА Раїса Василівна — народний депутат України
2. БОЙКО Іван Григорович — народний депутат України
3. ВАЛІЙ Іван Юрійович — народний депутат України
4. ВИНЮТАЄВСЬКИЙ Максим Павлович — народний депутат України
5. ГАЙСІНСЬКИЙ Юрій Олександрович — народний депутат України
6. ГОЛУБЕЦЬ Михайло Андрійович — народний депутат України
7. ДЕМІДОВ Григорій Андрійович — народний депутат України
8. ЄРШОВ Аркадій Петрович — народний депутат України
9. ЄЩЕНКО Валентина Миколаївна — народний депутат України
10. ЗВІТНІВ Юрій Іванович — народний депутат України
11. КОЗИН Едуард Геннадійович — народний депутат Союзу РСР

12. КОСТЕНКО Юрій Іванович — народний депутат України
13. ПІСКУН Олександр Іванович — народний депутат України
14. РОМАНЧУК Володимир Миколайович — народний депутат України
15. САЛІЙ Іван Миколайович — народний депутат України
16. СКОРИЙ Лариса Павлівна — народний депутат України
17. СЛОВЕДЕНКО Володимир Микитович — народний депутат України
18. СМЕТАНІН Володимир Ілліч — народний депутат України
19. ЧЕРНЕПОВИЧ Володимир Анатолійович — народний депутат Союзу РСР
20. ШИШКІН Віктор Іванович — народний депутат України
21. ШКАРВАН Микола Іванович — народний депутат України

У жовтні 1990 року народний депутат України Степан Хмара підготував цей проект постанови республіканського парламенту. Це не було глибокою фурсою з урахуванням, що друкування цього ЦК КПУ «Правда України» обісняла бурдом націоналістично-визвольний та демократичний рух на Україні, що заважала моментальному і непершукуючому «розуму, честі і совісті нової епохи, а Хмара розумів, що про новий курс, демократію, незалежність не може бути й мови, доки існує страшильне породження тоталітаризму — КПРС.

Проект

ПОСТАНОВА
Верховної Ради України

ПРО РОЗПУСК КОМУНІСТИЧНОЇ ПАРТІЇ

Враховуючи, що КПУ — фактична КПРС в Україні — від початку створення і впродовж всього свого існування працювала і продовжує проводити політику, ворожу інтересам українського народу; — анувала як колаборантська організація на європейській арені — Олімпійський комітет Росії, брав активну участь у діяльності демократичної української держави — Української Народної Республіки;

ноциду супроти українського народу: була організатором червоного терору, смертоносного голодомору 1932—1933 років, постійних переслідувань і нищення української інтелігенції та культури; надала українському народу, які кваліфікуються як злочини проти людства; — була і залишається провідником імперської політики та організатором репресивного комуністичного режиму в Україні; — КПРС — КПУ, захочив

ши і утримувати владу за допомогою насильства, запровадили наше суспільство до глибокої кризи, поставивши його на грань катастрофи; — підпорядкували собі всі державні структури, зосереджуючи протиправні і антигромадські засоби державно-політичного керівництва, шляхом жорстокої експлуатації народу. КПРС — КПУ зосереджувала в своїх руках невизначені багатства; — використовувала повільно становилися і недемократичні засоби КПРС — КПУ за безпечення собі на виборах більшість у Радах на першій частині території України; — КПУ, залучаючись складовою частиною антидемократичної імперської організації — КПРС — є головною перешкодою на шляху побудови незалежної демократичної Української держави і виходу нашої суспільства з кризи; — КПРС — КПУ несе головну відповідальність за всі злочини, замовдінні народом України протягом 70 років; — залучаючись недемократичною державно-політичною організацією, підпорядкованою і керуваною імперським центром, КПУ су-

жить імперським інтересам і займається шкідливою для народу України діяльністю. Верховна Рада УРСР постановляє:

1. Розпустити фактично КПРС — Комуністичну партію України;
2. Все майно КПРС — КПУ на території України націоналізувати. Зобов'язати Раду використовувати націоналізоване майно для потреб народу;
3. Всіх членів КПРС — КПУ позбавити права займати керівні посади в державних установах, в тому числі у Раді всіх рівнів, якщо вони на день ухвалення даної Постанови залишалися членами КПРС;
4. Заборонити створення і діяльність на території України політичних організацій, якщо їх керівні центри знаходяться поза межами України;
5. Забезпечення виконання Постанови покладатиметься на Раду народних депутатів і правохоронні органи;
6. Постанова вступає в силу з моменту її ухвалення.

Проект підготував народний депутат України С. Хмара.
Жовтень 1990 р

ТРИ ДНІ СЕРПНЯ: ФАКТИ

РАІС України

ІІ СЕРПНЯ: ФАКТИ, БІЛЬ, НАДІЯ

ОЙ ЖЕ БУВ?!

числом, деякі з них сні з звичайної Рад у відомості відічі публіци там не було, депутатів міської Рад у 19 серпня одностайно своє негативне до пучу. А ще тривала Укранія Рад у Києві, що не була встановлена, голова О. Махмудов розпорядження — Верховної Рад у партійно-державному — оперативне призначення КПУ, міськради, партійного

Перших Пролетарської партії Укранії депутати міської Дикань та Супрути, за не було, адже ді-

депутатами М. Волнико, інформанти у побував приміщенні міської час промисловий, опісля секретар обласного, як міг, гармонізовано виконанням голови Д. Рад у. І вже Рад у, як і бухгалтерія видавництва «Донецька», опе-

жарни Донець-

на святкування стримано, без мітингів і демонстрацій, без рапортів і салютів. Люди намагалися переварити трагічні події останнього часу: загинув гірників «Південнодонбаської» № 1, серпнево-спасівського перевороту, криваві події в Москві, неспокій на Укранії.

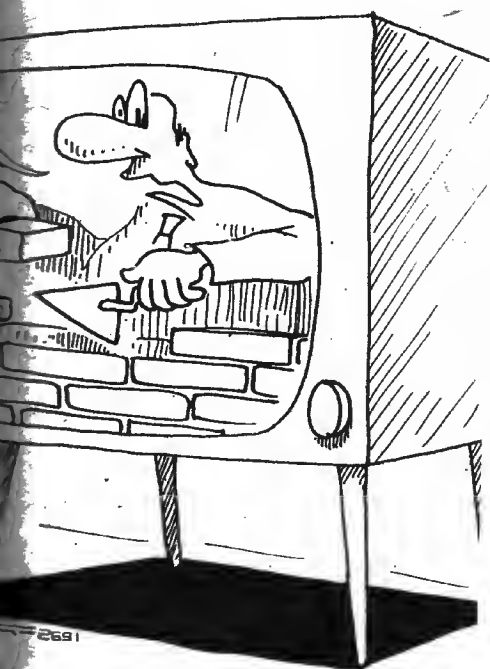
На центральній площі Донецька лунає церковний спів. Люди збираються купами, обговорюють події останніх днів. Сивий комуніст приходить на площу, щоб почути відповідь на болюче питання: що далі? Як партія? де її лідери? Та немає тут поруч з ним у цю хвилину місцевого керівництва КПРС. Кинула рядового у скрутну хвилину партія.

26 серпня, у Донецькій міськраді розпочала свою роботу комісія по інвентаризації й передачі майна КПРС на баланс міськради. Накладено арешт на рахунки партійних організацій. Складено списки комерційних підприємств, заснованих КПРС чи за їхньої участі. Відключено всі телефони партійної структури...

Сьогодні, на Донецьчині після передосінніх дощів — свіжа сонячна тиша. Хай так буде й надалі.

Юрій ДОЦЕНКО,
власний кореспондент
«Голосу України».

Донецьк.

ТА СКРАЮ?

благословенний гурт... А мимо сумили сьвяткували ці моторошні дні «нової влади», знайти ще не вдалося.

Чутим, правда, встачас. Але донаві, з точни зору неупередженої юриспруденції, мабуть, не буде загальмованої ініціативи розслідування всіх обставин серпневих подій у провінції вже не повернути. Значить, висновки й рішення знову будуть пововинчастими? Поки що напрошується тільки твій прогност найближчої перспективи.

Сергій СКИБА,
власний кореспондент «Голосу України».

Луганськ.

Мал. Сергія ФЕДЬКА.

КОЛИ БІДА З ЗУБАМИ

У перші дні після пучу Херсон шумить мітингами демократичних сил. Оратори виголошують гучні промови. Найбільше гордо зібралоси на площі 26 серпня, коли за розпорядженням голови Херсонського міськвиконкому О. Швидкого опечатувався приміщення обкому компартії Укранії.

А що думають люди про державний заколот поза зборами?

Володимир Бондаренко, робітник суднобудівного виробничого об'єднання:

— Для мене особисто (і не тільки для мене) відкрилася вся комедія нашого побуту. Дійшли до ручки. Уявляю собі, що деякі робітники вже почали задрігати тим, хто вийшов... з тюрми. Їхні розповіді не залишають байдужими. Виявляється, у місцях ув'язнення видають по 20 пачок цигарок на місяць, а у нас на заводі — тільки по п'ять. Усі чекають і більших заробітків. У день створення ДКНС почали між собою гадати, що воно таке. Спочатку настрої були скептичні — чи, бува, не чергова кампанія, якою хочуть нас ошарашити? А потім охопила тривога. Хоч і дають у в'язниці більше цигарок, а туди не тягне. Погано зараз живемо — це так. Та є шанс поліпшити життя. Прихід же заколотників до влади відкривав шлях не до достатку, а до репресій. Біда, кажуть, без зубів, а людну з'їдає. Так ось, біда, яку відвернули демократи, була із зубами. Вона вже показала їх у Москві.

Сергій Телчко, державно-інспектор:

— Що затівалося, важко було збагнути одразу. Балачок на цю тему вистачало, особливо 19 серпня. Першу реакцію на заяву нових керівників можна визначити одним словом: набридло. Знову щось обіцяють, до чогось закликають, а діла, як і раніше, не буде. Невдовзі, коли просочилася правдива інформація, настрої у мене остаточно зіпсувалися. Звернення ДКНС до народу викликало внутрішній протест. Ну, яка може бути до нього довіра? Програма лише завуальована хорошими фразами. Насправді, вона несумісна з якимись прогресивними перетвореннями.

— Як ви сприйняли рішення про департизацію правоохоронних органів?

— Із повним розумінням. Якраз сьогодні, 26 серпня, пройшли збори комуністів ДАІ, які підтримали це рішення Верховної Рад Укранії. Наш начальник каже: на роботі будьте професіоналами, а після служби можете вступати хоч до партії анархістів.

Сергій Стасюк, автоінспектор:

— У мене теж не було підстав радіти перевороту, бо він вів до беззаконня. Мені, приміром, могли б пригадати те, що наслідився зупинити водія першого секретаря обкому партії, коли той керував автомобілем без відповідних документів. Мав за це неприємностей... Знаєте, все могло бути. Якби висновок зробив? Не тоді треба казати, коли вода вище носа підіймається...

Іван КАЛИНИЧЕНКО, власний кореспондент «Голосу України».

Херсон.

ЗАЛІЗНИЙ ФЕЛІКС ЗАЛИШАЄ ХАРКІВ

Віднині центральна площа Харкова буде іменуватися не площею Дзержинського, який, до речі, успішно «по-трудняся» свого часу в нашому місті, а площею Свободи.

Не буде у нас більше і станції метро «Дзержинська», однойменної вулиці. Станцію вирішено найменувати Університетською, вулицю — повернути історичну назву. Але на цьому перелік назв на честь залізного Фелікса у Харкові не вичерпується — Дзержинський район, юридична академія його імені — нарешті — таменитий «Фі» Очевидно, що незабаром відійдуть і інші ці назви. Але, на думку багатьох депутатів, не варто все вирішувати поспіхом. Необхідно розробити комплексну програму деідеологізації державних установ, підприємств, організацій, дитячих та навчальних закладів, а також власних назв, і випро-

ваджувати з нашого життя фальшиві поняття.

Пам'ятники Леніну (а їх у місті більше 50), іншим «героям» — поки що залишаються. Але все частіше тепер звучить пропозиція створити такий собі заповідник комунізму, де й будуть зберігатися ідоли минулої епохи.

Надаючи великого значення вихованню почуття національної свідомості й поваги до проголошеної державності Укранії, Харківська міськрада вирішила провести цю сесію і наступні під жовто-синім прапором, а також підняти національний прапор над приміщенням міськвиконкому поряд з державним. 1-го грудня міськрада має намір провести перші вибори мера Харкова.

Микола КОСИЙ, власний кореспондент «Голосу України».

Харків.

ДЕПАРТИЗУЄМОСЬ

Вінницька обласна Рада народних депутатів прийняла розпорядження «Про організацію передачі власності компартії Укранії на території області». Діюча організація цього документу створила комісію. Серед її представників — народні депутати обласного рівня, перший секретар обкому компартії Укранії Аркадій Нехвєвський, від демокра-

тичних сил — співкоординатор об'єднання «За демократичні реформи» Степан Вовн і заступник голови крайового Руху Валерій Палій.

Першим було закрито обком компартії Укранії. При вході в приміщення зняли табличку з написом, в замість неї поцупили плакат такого змісту: «Злочинний п'юс фашистський обком закрито... Тут же від-

ПОРТРЕТИ НА ПРОФІЛАКТИЦІ?

На мітинг у Дніпропетровську розповсюджено розтиражовану копію розпорядження № 426 голови Дніпропетровської обласної Рад у Миколи Зедо від 20 серпня цього року, виданого «у зв'язку із введенням в країні надзвичайного стану». Ним зобов'язано в містках і районах, селищах і сільських Радах створити штаби по надзвичайних ситуаціях, в також організувати — чомусь згідним чином з 19 серпня — цілодобове чергування в обласній міській Рад у, відділах, управліннях та обласних організаціях і не підприємствах.

На цей же період керівникам обласних інстанцій та служб, міських і районних Рад зобов'язано виїжджати за межі області без дозволу голови обласної Рад у. Є факти, що деякі поквапилися виконати це розпорядження, але інформація потребує ще уточнення.

Рішенням по обласному 20 серпня було засновано і обласний штаб, який має «забезпечувати нормальне функціонування галузей народного господарства». А ще раніше, 19 серпня, як першою і єдиною повідомлення дніпропетровське міське народне газета «Думка», в кабінеті Дніпропетровського обласного зняли портрет Миколи Сергієвича Горбачова.

Сьогодні вони з'явилися на своїх місцях...

Микола НЕЧИПОРЕНКО, власний кореспондент «Голосу України».

Дніпропетровськ.

ЯК ЦЕ БУЛО В ОДЕСІ

Серед моїх земляків побутує вислів: «Одеса, звичайно, не перше місто у країні, але й не друге». Та попри все впевнений, що гнів у земляків не виключу, назвавши нотатки провінційною хронікою, бо весь минулий тиждень політичною столицею світу була Москва...

О 10-й годині ранку 19 серпня з Одеси було відправлено телеграму: «Москва, Кремль, А. І. Лук'янову. Вважаємо за необхідне скликання позачергового З'їзду народних депутатів СРСР. Б. Дерев'яко, І. Зеліський, В. Севрюков» (народні депутати СРСР). Увечері того ж дня на ім'я Янава пішла телеграма ветерана війни, кандидата медичних наук Ю. Кудинського: «Ваша авантюра приречена...». В той самий час на добровільну кількаденну вахту на центральній площі Ізмаїлу стали двоє молодих людей, прізвища яких уточнити поки що не вдалося. Вони тримали портрети Горбачова з найсмішніми: «Ні — перевороту!». А в деяких державних установах — як, скажімо, у Жовтневому райвно Одеси — о цій

порі поспішали портрети президента винести подаль з кабінетів...

Вранці 20 серпня в усіх газетних кіосках, шукаючи обласну газету «Знамя комунізму», чув: «Уже розбірались...». Воно і не дивно: це єдина газета, яка присвятила спеціальний підйом в Москві, Ленінграді, Києві, надрукувала звернення Б. Єльцина, І. Сілаєва, Р. Хасбулатова до громадян Росії, Указ Президента Росії про ануляцію конституційності державного комітету з надзвичайного становища. Редактор «Знамені комунізму» Ю. Мазур, народний депутат Укранії, згодом повідомив, що газета давно вже мультіа обкому КПУ, внаслідок чого останній перестав оікуватися нею. Та це не засмутило колектив: він почнає випускати вільну, самостійну, народну га-

зету і незабаром змінить назву.

В цьому ж номері газети надруковано інтерв'ю з маіором О. Луганським, в якому він заявив, що не вірить в хворобу Президента. Наступного ранку О. Луганського, члена Комітету Спільних офіцерів Укранії, викликав командуючий округом генерал-полковник Морозов і разом з членом Військової ради протягом двох годин «обробляв» за інтерв'ю: виявляється, офіцер не має права називати те, що відбулося в країні, державним переворотом. А ще через годину на службі майора з'явився заарештувати (у супроводі двох солдат) аж генерал. Уже в комендатурі пояснили, що балакує майор отримав сім діб гауптвахти за наказом командуючого. 23 серпня О. Луганського звільнено...

22 серпня, як повідомили «Сільські вісті», «за дорученням трудових колективів» голова Великомихайлівської райради І. Варбанець підтримав ДКНС. Як підтриму-

ЩОБ ПРАВА

Після півмісячної поспів у мікрофон. до. дозволу вас із ріше-рлів». Паск повідомленні дити на сім-колі Вікторі-кінчів, у с-дружній олі-

Цей фак-терв'ю з: вні міськра-путатом У-вним, котро-комунуватв сесії.

— Що-ти депутат-муніципні-ка «Ленін-орган місь-і сумчані»-ті, рупора-квашів у-ставити із-на «залізні-звичайна с-відбулася-піла з кл-ласне упр-про прини-видавництва

1 жовтня-ж, яка щ-знову пове-форматичні-ла: по-пер-іодичніст-громадськ-ти «Добри-разів на т-сподіваємо-телерадіок-назустріч і-радіо й те-гулярного-мадсько-по-новки в об-Сесія з-продження-ро за створ-путатської-дуванню ді-та держав-період з 1-Абсолют-ловів депу-кож пере-Леніна на-ності, а в-повернути-Відтепер-колись, на-ро-Павлівс-борна.

Віталій-власний-«Голосу-Суми.

ПРОВІНЦІЙНІ ТРЬОХ ДІВ, Я

вав перед-на. Теж м-колективі-тиви виш-мітинг, де-віру керів-

Недовір-тати Жовт-си і нача-ського ма-ства В. П-лише підт-розіслав-паропласт-тримки к-дект Всес-судновлас-ди довел-В. Пилип-Рад у Укр-якої він є-Усім в-ли членст-працівник-звичайна-міськради-чити в ко-міста все-місті.

Георг-власний-«Голос-Одеськ-

безробітних.

Експрес-новини

Прем'єр-міністр Великобританії Мейджор вярнує до США для зустрічі з президентом Бушем і обговорення питання координації подання допомоги Радянському Союзу. За словами Мейджора, Захід на воєнних кошторисах свого допомогу, доти СРСР не розробить конкретні планів економічних реформ. У медіо британській пресі вярнує до Москви для переговорів з президентом Союзу Горбачовим та президентом Раді Ельциним.

Міністри закордонних справ ФРН, Франції та Польщі зібралися на дводенний нараду для обговорення становища в СРСР після сарбін аварії та вирішення загальних проблем у відносинах між цими країнами.

У східних районах Хорватії тривають бої, хоча на зустрічі президента цієї республіки Тудманца з представниками федеральної армії було підтверджено припинення обстрілів арміями військовий дії.

Учора Тудманець зустрівся з президентом Франції Міттераном. Європейські співтовариства схвалили пропозицію Франції про проведення міжнародної конференції з питань розв'язання югославського конфлікту.

Ми — українці

ЧЕРВОНЕ
БРАЗИЛІЇ

Як ковідомляв український тижневик «Юнайт Штата» (Канада), в березні заводи Італії-бразильської центральної репрезентативної розпочали відвідування сторіччя поселення українців в Бразилії. Поодинокі українські родини вярнули на цю землю з Галичини, нагадує газета, котім почалося масове імміграція, а тепер у далекій відомо-американській країні промисляється тисяч наших земляків. Їхнім першим юлейним здобутком стало відкриття наведених в приміщенні Паранського музею величезної виставки української культури та мистецтва, яка тривала майже два місяці. Астеріо розповідає численні експонати — релігійні, речі, література, кераміка, різьба, абишні та абишні — це було бруківкою заварувало відвідувачів, зазначає видання.

Матеріали, присвячені сполоні українського поселення на бразильській землі, знайшли своїх сторіччя і журналі новий діал (Канада). Серед ішого в них лоялізматичне про те, що дуже дого життя наших земляків у Бразилії було важке. Щодо у другій половині відомостях про старовинних професора Володимир Кучинський у Паранському університеті запроваджується курс рідної мови, а в ініціативу паранського державного парламенту Віри Вініччини конституції штату Парана мадала державним школам право наведення української та інших етнічних мов. Як інформувала газета «Християнський голос» (Німеччина), наведених у чотирьох паранських державних школах вже почали навчати українську мову, а наступного року в місцях найбільшого скупчення українців до відкриття шкіл в'їхали тисячі.

Зарубіжні українська преса рекламувала заявленню наведених літа тур американських і канадських українців до Південної Америки на святкування сторіччя поселення наших земляків у Бразилії. Вони ковідомляють про посилення в бразильських містах поліції України та наріжних кампаній від ковідомляють пам'ятники з нагоди сторіччя, також про участь в святкових концертах ковідомляють інструментального ансамблю «Стріпська слава», організованого товариством «Україна».

Прес-служба товариства «Україна»

СТАЛІН ДАВ НАКАЗ...

Наш прес-клуб

Десь за п'ять в одному з тихих парків в присутності генерального прокурора Польщі, в очак якого засталися, розпорошили місця захоплення тисяч польських офіцерів, які були вбиті НКВС 50 років тому.

— У нас в прівізі 3896 жертв, — сказав Стефан Сієшко, генеральний прокурор Польщі, — спостерігаючи за екстимуляцією в парку Пятини, що на відстані вісім кілометрів від Харкова.

Ці 4 тисячі полків, скарані за наказом диктатора Сталіна, — з числа тих 15 тисяч польських офіцерів, які наприкінці 1940 року не сподобали перестали писати своїм рідним і близьким з радянських таборів для відшковополонення.

Москва намагалася приховати цей злочин до тих пір, поки торі Кремль офіційно не визнав, що за цими звинуваченнями стоїть НКВС.

Горбачов передав Ярузельському секретні документи, які підтверджують, що найбільше масове вбивство було в Катинському лісі неподалік від Смоленська, де було страчено близько 4,5 тисячі польських офіцерів.

— Місце під Харковом — це ще одна Катинь, — сказав один російський журналіст. — Вважають, що тут було також поховано 6 тисяч радянських людей, — сказав радянський прокурор Третяковський.

Сієшко, генеральний прокурор Польщі, заявив, що незабаром почнуться ще одні екстимуляції в містечку Митне, недалеко від Телі. Де було поховано решту польських військовослужбовців. Зникли були «вершки» польської інтелігенції — офіцери вищого рангу, офіцери резерву, які були відомими юристами, лікарями і професорами.

Судачи з документів НКВС, польських офіцерів снарядили в харківський табор, а їхні тіла віддали землі в парку вночі.

«Юнайт Штата», — прівізіє наліс за пам'ятнику.

Агентство інтерв'ю (США).

Коли спливають подробиці

ЧЕРВОНЕ ЧИ КОРИЧНЕВЕ?

Минуло кілька місяців, як у результаті об'єднання двох німецьких держав зникла з карти світу НДР.

Незавждишній за застосованими економічними та соціальними проблемами, шляху назад немає. Якщо основний татар економічних трудностей лежить на плечах східних німців, то громадяни західних земель занепокоєні минулим їхніми ностальгіями, і перші за все алошники діяльності міністерства держбезпеки НДР, яке нагадувало спецслужбу третього рейху. Це і застарілі настальгії, на яких крім корисної ті, ні минулого тепер падає червона тінь сороральності режиму ССНП.

Не без підстав постає на сторінках західнонімецької преси питання: чи є це «німецький КДБ»? Безумовно, ні, бо це була тільки таємна держава Еріха Мільне — шефа держбезпеки, так званої «штази». Незважаючи на офіційні заперечення, воно й сьогодні погрожувало антинастиль у терору, спрямованому передусім на дестабілізацію політичного статусу в ірані на рівні реформ, за провадження на нових алах.

Занепокоєння викликають факти прямих зв'язків терористичних «червоних бригад» з апаратом держбезпеки. Їхні члени не тільки знаходилися на території НДР, прибувши, а й провадили необхідну підготовку до своїх акцій. З точки зору цих зв'язків є здогадки одного із співробітників «штази», а й провадили необхідну підготовку до своїх акцій. З точки зору цих зв'язків є здогадки одного із співробітників «штази», а й провадили необхідну підготовку до своїх акцій.

Навіщо можна припустити, що Мільне провадив все за спільною генсека ССНП, за алазами та під прикриттям КДБ, ще до часу правління Горбачова?

Вражає глибина проникнення агентів «штази» у всі кути кола ФРН, про що свідчать монументальні процес у справі про шпигунський діяльність східної спецслужби. На лаві підсудних опинилися два співробітники держбезпеки — генерал Шотт, старший лейтенант Військо та два жиди Мюнкена — Альфред Шуплер, співробітник федеральної служби інформації та його брат Людвіг. У багатьох викликало подив, яким чином офіцери «штази» вважалися силовими братами Шуплер до зради. Виявляється, що вони діяли в політичних персонах, підтримували особисті зв'язки з генералом держбезпеки НДР Гроссманом. Слід сказати, про фінансову підтримку «генерала» А. Шуплера становили 330 тисяч за хідомієвських марок, його брата — понад 100 тисяч.

Проблема «штази» не залишається поза увагою в Бонні. Але й верхівка спецслужби тек ще роки осторонь. У січні цього року очолював його.

Три генерали держбезпеки НДР — Гроссман, Шванц, Ніблін, Енгельхардт — звернулися до міністра внутрішніх справ з пропозицією про проведення зустрічі, яка сприляла б встановленню миру в об'єднаній Німеччині. Вони також надіслали перед послуг, які могли б надати: розкриття агентурної мережі у ФРН і НАТО, що працювала (а може, працює й сьогодні) на КДБ та інші спецслужби: архів, загальна інформація про діяльність «штази» тощо.

За такою підтримкою генерали вимагали часткової амністії тисяч колишніх підлеглих. Як зауважила газета «Рейншпер мюнкен», зустріч представників МВС Німеччини з чотирма вищими офіцерами держбезпеки більше скидала на укладання миру, ніж на безумовну капітуляцію колишнього апарату «штази».

На зустрічі Гроссман підкреслював, що діяльність держбезпеки НДР припинено, ніякого підлогового фронту не існує. Цього має вистачити, щоб вирішити проблему подвійності. Тобто, як додає Ніблін, кожен має

одержати шанс залишитися непокраненим.

Щодо генералів, то вони вважають, що вже продемонстрували своє лояльне ставлення до нової Німеччини, яке полате в їхніх мотках. Справді, правилих прівізіє змочування «золото». Ті, паче, що йдеться про інформацію, яка в разі обнародування могла б завдати політичної шкоди ФРН.

Що коментувати за цією пропозицією генералів? Відперти турбота про долю колишніх співробітників чи якась нова тема гра? Як би там не було, але цей план у Бонні не склався. На думку міністра юстиції ФРН Кінгеля, справа кожного офіцера держбезпеки мусить розглядатися з урахуванням їх особистих війн, функцій, які вони виконували, підтверджених документальними документами.

Боген ВАСИЛЕВСЬКИЙ.

На фоті з журналу «Шпигель»: архів «штази» все — про потужний діяльність НДР.

Гороскоп

що вона зустріне чоловіка, який буде їй до душі.

Сиріон-чоловік притягує в один день одружитися.

Можливо, заховорання у вересні. Негативний вплив Плутона змусить вас підтримувати високу форму: в спорті, на роботі. Це мусить стати вашим звичаєм, інакше одини. Не турбуйтеся ніякими справами й не думайте про гроші. Все мине, а здоров'я — найголовніше.

Сиріон-чоловік може зро-

бити собі славу на театральній сцені. Ви будете там дуже симпатичним і атрактивним.

Вживайте менше кави і алкоголю.

Для сиріон-жінки бажано провідати вночі біля телевізора або не купити.

У жовтні матимете два тижні до того, щоб полішити свої фінансові справи. Якщо це вам удасться, ви зможете яридити хороший бізнес. Бажано з 17 жовтня по 29 листопада не починати ніяких важливих справ.

СКОРІОН

[З 24 ЖОВТНЯ ПО 22 ЛИСТОПАДА]

ВИ БУДЕТЕ дуже задоволені в жовтні — багатоглибий вплив Нептуна. Це буде дуже велика жор. Ви хочете мати все одразу, тому не вистачить задоволення, бо не всі можуть це прагнути зрозуміти.

Партнер буде дуже змучений через незривистість на роботі. Покращення істотно 7

жовтня, хаос у стосунках зникне. У листопаді ви полічите до «оборонного оману». Наступні прівізіє маси спілкування з партнером. Ваш старина мріє не провадити. Це спливає про продовжуватися дого.

Скоріон-жінка не може собі знайти ідеального чоловіка. Але 10 жовтня трапляється так,

ДРАМА У ТРЬОХ ДІЯХ З ПЕРЕДБАЧУВАННЯМ ФІНАЛОМ

Дія третя і остання. ЩО Ж ДАЛІ?

Як стало відомо: Президент СРСР М. Горбачов видав Указ про перебудову діяльності органів державної безпеки. Саме ця державна структура, на наш погляд, зіграла вирішальну роль у серпневих подіях. Виконуючи впровадження багатьох нових ірраціональних заходів, зв'язаних з версією КПРС, членів від першого дня і до останнього вірою і правдою служили Ідеологічній догмі. По доробченню набирала «особливих» людей. Годі було думати, що забезпечення життя може коштує надлюдською ціною і захищати свої інтереси вони, здавалося б, повинні були всіма можливими засобами.

Те, що одним із головних «гвинтиків» змови був колишній голова КДБ Крючков, підтверджує сказане. Але є і інші бік справи. Зараз, коли відбуваються деякі корекції курсу, багатьох пригноблених повідомлення про те, що саме членів відмовилися брати штурмом російський парламент.

Команда «Альфа» — один з рятівників серпневої революції в Москві. Тепер, коли до кримінальної відповідальності притягнуто колишнього шефа КДБ Крючкова та його заступника Грушка, мов на фотознімку, поступово проступають невідомі важелі, які і привели до волюнтаризму в цьому надсекретному відомстві.

Понад двадцять років тому автор цих рядків разом з близькими друзями нагороду ознайомилися з медалями його діяльності. Всі ці роки доводилося мовчати, бо на стіл оповідавача кожного дня писемно зобов'язали «хранити и не разглашать тайну». Щодо стосунків, то вони мали свій специфічний характер. Мабути, це була звичайнасьня мета «випасу» тих, хто був, мов не в підсуді щодо яких антимілітаристичної конкретної роботи, то в полі зору як неологічна особа. Цей плід діяльності «органів», заснованих на тотальному

заклюкуванні молоді, використання навіть бода незначних паростків вільдомства, ще треба і треба вивчати. Бо там, ще на студентських лавах, з нас, селянських і робітничих дітей, робили слухняних і сонних свідомість рабів, прищиплюючи плідні пагони прислужництва, диктунності, нагнрарму. Добре запам'яталися розмови з університетським партійним начальством віс-на-віч. Але з'ясувалося, що годе цей студент вчинив далі, чи треба як казали, «звільнитися» від нього.

Гадаю, з часом таких свідчень буде чимало. Поволі зрозумітиме стане та фантастична картина психологічного тиску, під яким перебувало все наше суспільство. І наважачим, але невидимим, каменем лежала ця неможливо тяжка брала політичного визнання, яку сприяла правляча партія, а виконувала весь ветекейський поліцейський апарат.

Говорю про це тому, що в Москві на барикадах бачили молоді. Були і дорослі, і навіть літні люди. Але серпневе московське протистояння все ж таки вилетіло на плечі двадцятилітніх. Шість років тому їм було по 14. Вони починали своє свідоме

життя під прапором відносної гласності і відносної свободи. Однак навіть цього було достатньо, щоб у тишій часі стати саме на бік демократії. Може, це і є найбільш надбаним методом процесу, який уці ці роки ми назвали перебудовою.

Немає сумніву, що цей процес торкнувся державних структур. Не винятком є і розгалужена система політичної поліції. Якщо хтось вважає, що КДБ увесь період від заснування до наших днів, перебував у кожному стерильному коконі, то не помиля. Угноєння ґрунту майбутнього державного перевороту почалося давно. І відбувалося знову ж таки в усіх сферах життя. Скажімо, хіба хлопці з команди «Альфа» яка була спрямована на боротьбу із злочинністю, не бачили, що відбувається у відношу відносності?

Одна з московських прогресивних газет наведена нещодавно факти зловжівства КДБ, там би мовити, у соціальному плані. «Ренетом» держбезпеки вона назвала вилучення із обігу столиці годинних номерів у «Золотому колосі» та «Ярославській» для потреб «шварців плаща і зашкварів». На які копінг-лантуні видавали, побудовані

комплекс МУП (Московський універсальний центр КДБ) на вулиці Пельше?

Це, звісно, лише окремі і незвичайні приклади того, куди спливали бюджетні кошти. І якщо вносний чин, за віднесенням тієї ж газети, свід- за-а кордону навіть вікна для перебудови своєї квартири, маючи на думці, що бере участь у перебудові економіки, а це гадаю, що ніхто нічого такого не бачить, то він, звісно, помилявся.

Молоді хлопці, які мали в разі потреби поклати життя у боротьбі із злочинністю, все бачили і все розуміли. І коли їх поставили завдання зняти гранатометним два перших поверхи «Вільного дому», а потім узяти штурмом російський парламент, вони, мабути, запам'ятали себе: а кому це потрібно? Відповідь одна — ті самі партійно-державні олігархи, які на словах була за «економічну перебудову», а насправді перебудовувала «під шумок» далі, приватизувала магазини, надірвала свої банки... До речі, у того ж «Ярославська», який ниніш час частково належав органам, тепер теж банки. Його статутний фонд понад два мільярди карбованців. Звідки у людей такі гроші і звідки такі можливості, які дозволяють «експропріувати» будинки навіть у держбезпеки?

Отут треба сказати про те, що було далі. Експропріувати демократії скільки спору. Але навіть демократія, яка шойно стояла проти тоталітаризму, має, там би мовити, його родніні плями.

Ось картина з натури. На скіпках «Вільного дому» сидять у крипі черепи і біля-

ноючи, заклинає православних топтати знову і знову зображенням Леніна. Солдатів у формі каже: «Синий я ти, син мій, свон ретали, а не то, не ровен час, калічеш гість народний». І слухняний на товти на цей заклик уже виступає ширю готовності «правитися» із солдатами. І було б так, якби не обгородили його тавери від переможного сп'яніння людей.

Перебіг подій показує, що сьогодні країна стоїть на порозі значних змін. Як за своїм внутрішнім устроєм, так і за змістом майбутніх відносин у суспільстві. Цю ж зміну і тим відносинам же відповідала нинішній стан влади, які чинне законодавство. Ті акти, які були прийняті раніше, тепер можуть або стимулювати подальший хід реформ, або ж слугувати лише на короткий проміжок перехідного періоду. Чи затягнеться цей період, чи ми стрімко підемо вперед — покаже час. Сьогодні ми же збиті з пантелику боротьба за так звану «спадщину КПРС». Знову чути голоси про експропріацію, розподіл. Та хіба сьогодні це головне? Якщо Україна як держава не знайде себе у Європескому домі вже цієї осені, то, попри всі переваги належності, вона не зможе назвати себе своєю сусідка Росією, яка має президентське правління, а йову виконавчу владу і чіткий напрям у постульованні русі до ринку. Відставання ж на цьому етапі економічних і соціальних реформ неминуемо призведе до таких наслідків у майбутньому. Хто знає, чи не стануть нинішні наші загасні тим чинником, який і зумовить рух до якогось угоди чи союзу вже через рік-півтора?

Що це буде — фінал чи початок? Чи можемо вже зараз передбачити ці події, як народ інтуїтивно передбачив провал державного перевороту? Це передбачення мало різне вираження і різне спрямування. Однак в одному, як у фокусі, наявність тоталітарний режим, навіть якщо його «кити» розважалося на десятки років, це — лише режим, епізод у розвитку і в еволюції суспільства. І ніякий пуд, який чи невідаль, не в змо- і зупинити цей розвиток.

У цьому і є, очевидно, головний урон мільярди драматичних і трагічних подій серпня 1991 року.

Леонід САМОІЛЕНКО,
спеціальний кореспондент
«Голосу України».
Київ — Москва — Київ.
Фото
Олександра ІЗЮТОВА.

ЧЕСТЬ МАЄТЕ, ПАНОВЕ ОФІЦЕРИ!

(Задіячення.)

Початок на 4-й сторі.
УКДБ по Львівській області у дії пущу зайняло окупувальну позицію. 23 серпня, в ніч, коли в місті відбувалися масові акції, було сказано, що УКДБ не прихвально до пущу.

22 серпня, в четвер, до якого корупції намікаєся оперативний угодкований УКДБ по Львівській області капітан І. Парашко. Він ознайомив мене зі своїм зверненням до депутатів, Верховної Ради України, заарештованих опублікувати його в газеті. По тому події розвивалися так стрімко, що

требав у зверненні: «Віддайте та все ж хочіть прогнати його, оскільки йому було написано «до», а не «випустити»! Керівництво КДБ УРСР не могло не знати про підготовку та здійснення злочину. Вже вкотре за свою історію багатолітньої колективної співробітництва державної безпеки республіки став безпримірним злочинним будинком поліцейських ірриг номеклаторно-партиї керівників КПРС, КПУ, КДБ Союзу та УРСР. Як догоду же всім нам нести ганьбу свого і компартійного керівництва?

Тепер цієї ганьби капітан І. Парашко відуче і не може дати і ще в грудні минулого року написав заяву про вилучення з армії. Він став «вільним коронор» республіканського масштабу. Його рішення було сприйнято колегами і керівництвом, які начувають зухвалість. Капітан І. Парашко звинувачує і в зраді, і в націоналізмі, і ще кимсь в інших гріхах. Однак зліпінити його з органами чи перевести на роботу зі Львова в провінцію не вдалося. «Горішків» вивисив мічміном і високопро-

фесійним — на було за звинувачення. Капітан пройшов цілу низку «слабод», не здався навіть після виниклих на «кілька» до голови КДБ УРСР М. Голушка. Капітан І. Парашко, «вільний» в факті, і надає має намір працювати в КДБ, бо департаментні органи державної безпеки зможуть наразити спротивати свої злочини на упередження злочинів проти держави.

Ініі серця осіб цивільних і військових чимало таких, що розмазують кулаками після

бою. Та оскільки все суспільство з'ясувало, що є то, і в цьому з'ясуванні єдині, які крикнули «можуть вийти на перший план, мають віддати належне тим, хто свої злочини зіврав із совістю і честю, а не з параболі пущу. Саме з таких капітанів розпочинається, наразити, перебудова в армії привокзочних органів.

Оксана ТЕЛЕНЦЬ,
власний кореспондент
«Голосу України».
Львів.

НАВРАТДІ чи то заведе, чи то зведе, це одна з умов стабільності і прогресу на Україні полягає в адекваті між національними відносинами і твердженням цієї справедливості. Особливої актуальності надають йому три обставини. По-перше, досить тривалий час українська державність, культура, мова, гідність були причинені підписом союзу і величезною адміністративною зламаною системи. По-друге, на превеликий сум, у різних національних регіонах СРСР на сучасному етапі нічого не тільки загострення етнічних відносин, а стихія ворожечі кривавих міжнародних конфліктів. По-третє, більш як чверть 52-мільйонна населення України становлять не українці, отже питання розумного поспільня інтересів і потреб усіх націй і народностей, які живуть на Україні, толерантного розвитку

в цих квітучих місцях одні з найважливіших асид другої світової війни — знищення багатьох тисяч євреїв, в згодом перетворилися у величезну брацтво. Інтересом нальоту могли євреїв, упродовж, рослин, політиків, представників інших національностей. Меморіальні такеден пам'яті жертв Бабиного Яру, проголошений Верховною Радою і урядом Української РСР, знайшли щемляний відгук у серцях найкращих кіл світової громадськості.

Тривалий час трагедія тотального аніщення німецьких євреїв у Бабиному Яру замовчувався. Нині цьому покладено край. Не завжди буде називати і їхніх катів. Тільки в часовій страті з 29 вересня по 3 жовтня 1941 року брали участь 2000 вояків. Головний виконавець — зон-

Яків Суслеский, президент Асоціації єврейсько-українських зв'язків (Ізраїль), написав книгу «Українці і їхня допомога у рятіванні євреїв», у якій розб'єв, наголосив, що, хоча, по з'ясуванню, євреїв, був на Україні незрівняно більше, ніж у Ізраїлі та Західній Європі. За це платили життям. Як злочинці заслугоують кари, так і праведники під висільного визнання й підтримки. Спеціальна комісія при меморіальному Інституті катастрофи й героїзму в Бруселіні ЯД ВАШЕМ нещодавно надідала звання «Праведники миру» родичів німецького священника Олександра Галагуса, яка врятувала в роки окупації 11 євреїв. За неоновим підрахунок, під час трагедії Бабиного Яру за допомогою міс-

на конференції з доповіддю з деяких питань єврейського фашистського катану на окупованій Україні. У багатьох ділах євреїв підліплі. Вона першим зрозуміла, що мета гітлерівської створення євреїв і трудових таборів, а повне аніщення єврейського народу. І підліплі створили в гетто тасміні майстерні, де лагодили стару зброю і виготовляли примітивні гранати й міни, проводили навіть підліплі військові навчання. Завдяки людях людів ішли з гетто до міст і створювали там єврейські партійні загони (наприклад, у районі міста Бровари) або передідували до радянських партизанів. За різними даними, було 25—30 тисяч партизанів-євреїв на окупованих територіях СРСР.

Звичайно, головну увагу слід приділяти сучасному стану справ і відносин.

Якщо частину в сучасних українсько-єврейських відносинах і зв'язках зайняв Ізраїль. Погостративний інтересам відповісти в тіні відносин з дружиною Україною. Інший бок цих відносин — масовий втізд до Ізраїлю єврейського населення, було неперомною утратою. Україна, ось кінцеве земство в Ізраїлі нальоту вже більше як 20 тисяч членів єврейської громади, і вранці відлітного цивільного во втізд євреїв, до прабатьківщини, які остаточно вирішили для себе це питання.

Але воно складне, багато гранне, має свою діалектику. «Втізд єврейського населення з території України було неперомною утратою, бо йдеться про народ талановитий, мудрий, пращовний», — вважає могол учений Вачеслав Швед.

міжнародних відносин набувають великого значення.

Столітніми жиди поруча України і євреї. Ми нуле в їхніх відносинах не завжди було безхмарним, сьогоднішні значення єврейні багатьма чинниками, що йноді діють у протилежних напрямках. З огляду на це, міжнародна наукова конференція, присвячена проблемі українсько-єврейських відносин, що відбулася у червні цього року в Києві, — являє певною мірою унікальну. Адже більш як 60 років нічого подібного не було.

І зається ця конференція, в якій брали участь учасники і громадські діячі України, Москви, Канади, Ізраїлю, США, ФРН, інших країн. Голова постановили, що не тільки в розвитку суспільної думки, абажучаю українську та іудейську, але і в справу гармонізації відносин і прогресу обох народів.

Президент Республіки ської асоціації українсько-єврейських зв'язків Іван Діабла, що був головою оргкомітету конференції і дуже багато зробив для її підготовки і проведення, вважає, що обидва народи — українці і євреї — були жертвами однієї політики. В їхніх відносинах є гострі лінії. Навіть з найкращих міркувань їх не можна ігнорувати. Не на користь взаєморозуміння й лакування чинують. А в минулому було все і добре, і погане, і краще, і гірше, і надія, і трагедія, і співчуття і нерозуміння, підтримка і делювага, антисемітизм і українськість.

Складова частина українсько-єврейських відносин між ними — поділ другої світової війни. Наближається 50 річчя трагедії Бабиного Яру, генотциду єврейського населення на Україні німецько-фашистськими окупантами та їхніми поплічниками. Під час відвідання Президентом США Дж. Бушем меморіального комплексу «Бабий Яр» Голова Верховної Ради УРСР Л. Нравчук сказав: «29 вересня 1941 року фашистські окупанти чинили

дероманда 4-о у складі приблизно 150 єврейських і гестапівців на чолі з штандартен-фюрером СС Паулем Блобелем. На допомогу зондеркоманд було ядало 45-й і 303-й польові батальйони, «буковинський курінь», який проішов кривавим чотом від Чернівців до Києва, а також «добробольці» з місцевих пономидів, підбраних окупантами.

Сторож Луцькийського кладовища Сергій Іванович Луценко, який був очевидцем цього страшного злочину, розповідає: «Зібрали ховали на Лукіянівці мерців, але продалі фашисти за один тиждень поховали в Бабиному Яру тільки, що їх на трьох кладовищах не вкладає».

Усього в Бабинім Яру було розстріляно майже 200 тисяч єврейських громадян, з яких приблизно 150 тисяч були євреї. Одначено з трагедією Бабиного Яру і в наступні місяці 1941 року було знищено єврейське населення Правобережжя й окупованої частини Львівського України. Тільки в Дрогомишньому Яру під Харовом 29 грудня 1941 року розстріляно близько 15 тисяч харківських євреїв. 50 тисяч історичів ніколи не знала творів євреїв, таких масових убивств, такої нещадності до жертв, якими відзначили ді міжньої армії і нацистських служб.

У західних областях України, в містах єврейського розселення, було повсюдно створено гетто. Гітлерівські окупанти намагалися розпліти міжнародну ворожнечу серед місцевого населення. Спочатку вони провозували єврейські погроми. Розрахунок був на здійснення базувирських планів аніщення євреїв рунами своїх прислужників і батальйонів «Нахтігал». У Львові українські фашисти вбили між 30 червня і 3 липня 1941 року чотирі тисячі євреїв. Абсолютно більшість населення не брала участі в погромних діях банд і місцевої поліції, а чимало українців, ризикуючи життям, рятували євреїв.

цевих жителів, українців і рослин, було врятовано майже сто євреїв і сорок дітей від аніщення підлобі. Літній жиди українка Надія Хоменко з трьома єврейськими дітьми пішла до росії у Бабий Яр. Восени цього року в Бабинім Яру має бути поховано Алею Праведників.

НАРОДНИЙ депутат України Володимир Крижанівський, виступаючи на конференції, дуже мудро, людяно розгорнув тему українсько-єврейських відносин. Він розповів і про такий фант. Його татка, яна не відзначалася особливою схильністю до євреїв, під час окупації в Кам'янці-Подільському перевозувала в себе єврейсько-єврейку, з якою до війни майже кожен день зустрічався. Коли він запитав, як же вона, ризикуючи життям, робила це, тітка відповіла: «Це ж людина... Не можемо ж діти по-людськи».

У 1943 році в газеті «Ей-найт» («Батько» і «Батько») надруковано нарис Вадима Гроссмана «Україна без євреїв». Гроссман писав: «В українському селі Нозарів старому іудейському шляху між Ніжином і Нозельцем... 750 будинків спалили німці напередодні психи. 750 сімей загинуло в полум'ї — ніхто не вийшов живим... Так, як мочать Кошари, мочать на Україні євреї... Народ по-злочинницьки вбито. Всіх убито — мільйони євреїв України. Це не смерть на війні і зброєю в руках. Це збиття живі і тіла народу... Це аніщення живих і мертвих, ступінь жиди у суспільстві з українським народом, разом з ним працював, поділяючи радощі і горе на одній і тій самій землі».

Євреї в роки другої світової війни були не тільки жертвами фашизму. Вони воювали проти гітлерівських загонів у складі Червоної Армії, інших союзних армій, разом з іншими народами Європи виступили проти Великої Перемоги. Вони брали активну участь у антифашистському підпіллі, в русі Опору, билися проти окупантів і партизанських загонів.

Мені довелося виступити

Вони атакували фашистські опорні пункти, поліцейські дільниці, мінували транспорти шляхи, підірвали ворожі поїзди. Чимало з них залишилися жити за підпіллям діалекти, під час пострілу у гетто, у партизанських боях.

У черні 1943 року з допомогою бійців української антифашистської підпілля партизанської організації «народова гвардія» було організовано втечу 43 євреїв з гетто Самбора. Ті з них, хто чіг носили зброю, вибухали встановили на шлях збройної боротьби проти окупантів. Небагато у районі Самбора — Борислава почав діяти партизанський загін Давида Брільбаума. Нільна відлік операцій на обомові рахунок бродильного єврейського партизанського загону. В травні-червні 1943 року в районі Давида Брільбаума. Ростомі, деяких інших відділів повстання приречених євреїв, що супроводжували повним зникненням повстанців і ліквідацією загону.

Імне стовпівце було на Правобережжі й Львівському. Тут гетто або взагалі не створювали, або існували дуже малі старі і правили місцем збору для наступного тотального аніщення євреїв. Ці обставини значно обмежували й утруднювали можливості опору акції генотциду, тим більше — організації партизанських дій. Але матеріали Надзвичайної Державної Комісії СРСР по розслідуванню злочинів німецько-фашистських загонів, підрозділів Комісії по областях і населених пунктах України свідчать про численні факти опору, зокрема пасивного, приречених євреїв. Багато єврейських сімей, щоб уникнути масових екекцій, різними способами кінчали життя самогубством (Виниця, Полтава, Дубно, Млоц, Сарни).

ІСНУЄ чимало незначущих даних про опір євреїв фашистським катам, ще більше — невідомо. Тож факти свідчать опір, але дослідження і розкриття цього важливого питання з відомих і різних причин тільки започатковано.

Дехто вважає, що нині шляхи української і єврейської спільності розійшлися, оскільки єврейська спільність примужиме до своєї історичної батемішини — Ізраїлю, і що ця перспектива стане загальною. Такі міркування не здаються нам правомірними. Далеко не всі подіти. Частина єврейського населення залишиться на Україні й повільно може майбутнє в Україні. Ці люди являють розраховувати на позитивне роз'яснення питань збереження й відходження всього, що пов'язано з єврейською історією, культурою й релігією на Україні, питань створення реальних умов для відродження єврейської самостійності, а також і спільності різних національних традицій. Цьому, очевидно, сприятиме і Закон про національну меншості на Україні, і створення Державної комісії Української республіки у справах національностей, а також відповідних органів у місцевих Радах народних депутатів. І розробка та прийняття спеціальної державної програми сприяння розвитку культур національних меншостей.

Вважаю, що програмі заходів щодо розвитку українсько-єврейських відносин і зв'язків у сфері науки й культури, яку передбачається розробити, потрібно закласти підґрунтя й побудувати науковий і науково-популярний іраць, про відсутність яких уже не раз ішлося, а саме: «Українці і євреї, їхні взаємні спокуски. Історія і сучасність». «Євреї на Україні». «Фашистський генотцид єврейського населення України» тощо.

Звернувшись, хочу висловити деякі побажання: по-перше, щоб найбільш слушне та істотне з накреслених заходів було реалізовано, і, по-друге, щоб зустріч на зразок згаданого конференції стала традиційним, може, й щорічним.

СТЕР ЄЛІСАВЕТСЬКИЙ,
кандидат історичних наук.

не одного дня, обидна — таний існування. У вісімдесятих, голосу вчелю в оглушлин рапортах, зазвучала в них. І ось, з у межах існу, захоплює, розстає століття — у Єв, у прихал, представники національностей. Перст Мін, указав саме на, пішані до, Чигирин, цікавило, ніхто не, запитань, яким нао, гори й райсь.

Григоров, ян, філіам на, убитих у лі, карбованців, що твердого па, проєнтували, аністатич.

уважали під рід, минуло й двох, уривків другий.

довели уточ, ка, і мазу, ета...

льського гро, ше шість років, ПРЕС без зай, ачальні перепо, атому елект, ності реанорт, аномом освою, аники, в один, у другий — найударнішого, 28 мільйонів! і людьми Чи, ають, простя, багатого «ше, бав зайнятий, сового лісу, аселон атомні, і не поспішав, с місцевими, Шоправда, ах від виселку, проклали. І кру, ому місту по, атомній орбіті, адзвонили ли, Чорнобилья...

рокнулися від, ну. Спочатку, а потім пись, мадськїсть Чер, алий голос про, АЕС у Чигирні, алася схвильова, а науки і нуль, аних до болу, Олесь Гончара: атак — бульдо, аорі, по святні, годі відступили, Рада Міністрів, а рішення про, будівництва

Чигирині? Мож, а можлива, а віддали бор, ацький столиці, ародили буль, анадцять літ? анові шляхи, аники, школи, му, аки, реставрації, аричних місць, аів Міненерго, ах проект.

— Втративши надію на допомогу і стільки часу, ми взялися за соціально-культурні об'єкти самотужки. — розповідає заступник голови райвиконкому В. Ключник. — Але посудіть самі: тепер на промисловому майданчику освоюють щороку п'ять мільйонів карбованців (горе-будова, незважаючи ні на які бурі, продовжується: тепер уже «рідне» українське Міненерго перепроектуює її. На цей раз під газ).

СБОГОДНІ в місті над Тясмином проживає близько 13 тисяч населення. Найбільше підприємство в ньому — шкряп-лантерейна фабрика. Працює там 350 чоловік. Місто не газифіковане, без стічної каналізації, з розбитими шляхами. Життя чигиринців ченя, ють по 20 років і більше. В районі центрі одна примітивна лікарня, переповнена в чотири рази, три дитячих садки, дві середні школи. Одна українська, друга — змішана, частинка власна з російською мовою викладання: враховано побажання мешканців «Орбіти». Школи переповнені, і дітям доводиться ходити «у прийми». Після підвищення цін 70 відсотків шинлярів не харчуються в їдальнях.

директор Чигиринського історико-культурного заповідника В. Полтавець, палкий краєзнавець і краєлюб. («Він весь Чигирин хоче повернути у сімнадцяте століття!» — охарактеризували Василя Івановича у райвиконкомі).

— Бачте, — продовжує краєзнавець, — археологи вже відкрили частину нріпосної стіни! У лєнінградських архівах мені вдалося відшукати план фортеці і всього міста XVII століття, складений шотландцем Патріком Гордоном. Тепер археологам усе буде відомо на Замковій горі до сантиметра!

Василь Іванович розповів, що і в Суботіві, де працює експедиція, теж є цікаві знахідки періоду чорноліської культури («уявляєте: це VIII — IX століття до нашої ери!»). Вже достеменно стало відомо, що батько Богдана Хмельницького, чигиринський підстароста Михайло, збудував свій маєток на місці древнього городища — археологи виявляють на замкніччї все нові й нові культурні нашіарування. Місце, де народився Богдан, благословенне. Тут він внібудував собі Іллінську церкву, в ній його поховали. Білокам'яна споруда збереглася до наших часів і служить суботів-

400-річчя з дня народження видатного українського державного й військовог дїача, галановитого політика і дипломата Богдана Хмельницького (1595—1657), громадськість виношує ідею відтворення одного з храмів на Замковій горі. До благородної дії обіцяють прилучитися земляки-чигиринці з української діаспори, письменники, художники, зокрема, народний художник України Іван Гончар, який родом з Богданового краю.

ДО ЮВІЛЕЮ Черкаський обком Компартії України і виконком обласної Ради два роки тому затвердили спільні заходи, якими передбачалося виконати великий комплекс робіт по благоустрою історичних місць, спорудження в районі об'єктів соціально-культурного призначення і серед них Будинку дружби народів, музею Іллі Мейстера на Богданівській горі, а також, до переліку заходів нарешті ввійшли і добре відомі пропозиції вчених, які чекали зовго часу добрих двадцять літ, і новонароджені — цїкаві й потрібні. І все б гараздилось у розпочатій підготовці, аби громадя заду-мів було під силу виконати

Васильович. — Щоб відродити державу, потрібно відродити історію, святощі народні. Пуповина державності України зарита в Чигирині. Хай знають народні депутати Верховної Ради, хто це цього не знав. Наша земля є місцем народження першої в Європі парламентської системи управління. Козацькі ради були зразком для європейської демократії. За Богдана Хмельницького Україна мала всі атрибути державності: територію, війсьсько, проші, дипломатію, міждержавні зв'язки, національну культуру.

ВИДАТНИЙ сні британського народу Кромвель писав листи Хмельницькому як рівний до рівного, і хїба вина гетьмана в тому, що через 350 літ прем'єр-міністр Англії Маргарет Тетчер скаже, що не знає такої держави — України...

Через три з половиною роки виповниться 400 літ, як по-слав Бог України Богдана Хмельницького — так говорять старі чигиринці. І не «під ювілей» просять нині вони допомоги, не під торжества. Скрізь, де довелось розмірковувати про це з людьми: у райвиконкомі, райкомі Компартії України, Заповіднику, на фабриці, в редакції місцевої газети «Чигиринські вісті», чула глибоку переконаність у тому, що не від ювілею до ювілею мусимо ми дбати про пам'яті місця, величї імена нашого народу, а щорозу, щомісяця, повсякчас. Щоб поглиблювалася історична пам'ять, підносили волелюбний дух України, утверджувалось прагнення до державності, підмурівок якої потім і кров'ю зросили звняжні предки. З молочною матері повинна встувати дитина любов і шану до національних святинь, оточених батьками увагою і шаную.

Для відродження гетьманської столиці, Суботова, Холдоярських пам'яток історії, культури, природи потрібні кошті. Шонайменше 60 мільйонів карбованців — такий підрахунок спеціалістів. Це, звичайно, немало. Але коли згадати, що на абсурдний ексperiment з теплоелектростанцією витрачено (і невідомо чи сильний ляже в притаминський пісок) понад 130 мільйонів, то перша цифра вже не здається завеликою. Втім, хїба є ціна добротворчїй національній ідеї, спрямованій на відродження держави? Хїба є ціна любові народної? Чигирин, «святая його слава», як і Канів, повинен стати Меккою українського народу. Прагнення чигиринців Верховна Рада і уряд України повинні підтримати.

ВІДТІДЖАЮЧИ з Чигириня, ми з сїмом вирішили ще раз піднятися на Замкову гору. Чим вище йшли крутими потемнілими сходами, тим величний ший красвїд відкривався вусїбіч, звивиста стрїчка Тясмина, Суботів, Медведівка... Перед самою вершиною мїй прудконогий Богдан обїгнав мене, і через мить я почувла його дзвікий захоплений голос. Гукав він від пам'ятника Богданові Хмельницькому: — Мамо, мамо! Гетьмановї звїдїс багато видїю! Всеїньку Україну! і це була правда.

ЛІДІЯ ТИТАРЕНКО, власний кореспондент «Голосу України». Черкаська область.

Чого вдалося досягти підкомісії з питань релігії в нинішній аж дуже конфліктній ситуації? Яка взагалі програма її дій?

— Почну з програми. Історичний досвід уже засвідчив, як дорого обходиться державі вульгарно-матеріалістична легковажність у ставленні до церкви, до віруючих і духовенства. Ми поставили собі за найголовніше — повернути церкві належне місце в суспільстві, сприяти інтеграції церкви в ті новітні процеси, які відбуваються у нас в Україні. Це і культурно-національне відродження, і опіка над знедоленими, і мораль, і охорона пам'яток старовини. Ще один принциповий момент — радикальна зміна ставлення держави до церкви. У сучасних умовах, у тій державі, яка народжується в таких тяжких муках, не може мати місця ставлення до релігії, до церкви як до чогось небажаного, безперспективного чи й шкідливого.

Важлива частина нашої програми — це безумовне сприяння зближенню церков, себто єкуменічному рухові. Ми не вважаємо, що це повинен хтось робити за якоюсь урядовою програмою, — є свої догмати, свої традиції у кожній церкві, і все, що стосується її внутрішніх проблем, — то її, і тільки її, прерогатива. Але підтримувати кожний з них однієї церкви назустріч іншій вкрай потрібно. Бачте, оцей нинішній статус України як псевдореспубліки має чітку проєкцію і на церкву.

Центри ряду діючих у нас конфесій знаходяться за рубежом. І як прийрий наслідок — кожна із тих церков, які піднімаються з попелу, не завжди діє демократично, в інтересах нашої нації, нашої суверенної держави.

З перших кроків своїх ми зрозуміли: не можна воювати з вітрами, треба шунати норинь проблем. Був викликаний на засідання нашої підкомісії голова Ради в справах УРСР М. Колесник. Він сказав прямо: що його структура, його відомство є просто нижчою ланкою апарату аналогічної Ради в Москві.

Було ясно: доки ми не допоможемо стати на ноги тим громадам, які хочуть відродити свою церкву, — нічого не вийде. А для цього «немає іншого шляху, як змінити сам механізм, ті важелі, які регулюють відносини церкви й держави. Хто пояснить — чому питання реєстрації релігійної громади десь в українському селі, передачі їй культової споруди вирішувалося навіть не в Києві, а в Москві?

Були потрібні негайні зміни в ставленні до проблем релігійного життя на Україні, навіть чекати нового українського закону вже не можна. І наприкінці вересня минулого року з ініціативи нашої комісії був прийнятий Указ Президії Верховної Ради УРСР, яким усі повноваження щодо реєстрації громад і надання їм храмів передавалися виконавчим комітетом обласних рад.

Що це дало? З Москви повернувшись оті стоси заяв від громад автокефальної церкви, які там лежали без руху, і всі ці громади були зареєстровані. Скажімо, в нас на Івано-Франківщині зразу ж 40 відсотків усіх громад стали становити автокефальні православні. Було зареєстровано і багато громад УГКЦ у західному регіоні, а на сході України — громади Української православної церкви. Повернуто мусульманам мечеть у Криму. Ми підтримуємо право кожної національної меншості задовольняти свої релігійні потреби в своїй церкві — і за мо-

вого, і за... Ми вважаємо, які живуть безумовно російський народ його церкві... Як і міжкультурний найжорсточайший майнова: — Усі ми нас поки жави і на, нористував за новим, ної РСР вісті та р, ції» вони власністю зації. І зді, з урахуван, мади того ставинки й, дували, те, ли чи нупу, немає, ска...

Мета... яльність... атеїзм і... німи здо... ратурі, відродж... громади... Поміт... стало п... «Про с... понуємо... новієм... ди з п... розробк...

громади, с... чуть, так... Поки що... різним рел... селлах, де... богослужі... — Вам... сїй цей ви... — Ян... Ви розумі... тьох свящ... греко-нато... яких руки... ні сабакам... ли по ліс... цкували, і... сьогодні н... тити, щоб... вторилося... служиння... мають від... них умов... варто йти... проміси. А... чітко визи... ні структу... коли це... цес, влаж... дно намул... тота — от... беруться... Держав... храми всі... Бо то не... — будова... ва — заб... руючих. Д... комісії в... хтормоду... недавна бу... в одне ре... наявність... споруди. І... ня — не... естрацію... завдяч б... міністрато... долю це... Уже за... указом бу... рокартнич...

ЗВІСНА СТОЛІЦЯ

на дотацію в районному бюджеті немає коштів.

У жалюгідному стані музична школа, в аварійному — дитяча бібліотека, Будинок піонерів, спортивна школа, в якій культивуються лише два види спорту — футбол і дзюдо. Де вже юним чигиринцям наслідувати звичаїних козаків, дужих мореходів. І це при тому, що в Чигирині, як з гордістю розповідав О. Найда, місцевий краєзнавець, було колись дві мореходні школи і пропублікувати «вікно в Європу» Петрові і допомагало багато моряків-чигиринців, міщани, ян дуби. На знаменитому броненосці «Потьомкін» теж служили козацькі нащадки. А відому пісню «Раскинулось море широко...» написав виходець з Чигириня моряк М. Предтеча.

Нині в районі на п'ять тисяч дїтлахів немає жодного спортивно-оздоровчого табору. Зате є заклад, побувавши в якому найчествіша людина зїтне з жалю: це школа-інтернат для розумово неповноцінних дітей-сиріт.

— Наш фольклорно-етнографічний гурт «Козачка», — подївляється зі мною завідувач райвідділом культури Микіла Кучмаї, — узяв шефство над малюками і створив там ансамбль «Козачата».

Довгий довелось пройти чигиринцям шлях, щоб овіяти козацькою славою місця, оспівані Тарасовим «тихим словом» могили стали вшесті-решт державним заповідником. Сталося це майже через двадцять літ по тому, як учені козакознавці наполегливо доводили таку необхідність.

— Оце я ступили на самісінький шпиль башти Дорошенка! — піднесено каже

цям, як колись гетьманові, святим храмом.

ТУРБОТИ наукових співробітників заповідника, а треба сназати, що там працюють люди безмежно, як і Полтавець, віддані краєзнавству, — надзвичайно широкі: від відновлення герба міста Чигириня — 5 травня 1992 року виповниться 400 літ, як йому було надано Магдебурзьке право вільного міста — до відродження рідкісного фляндського керамічного розпису, який був поширений на Чигиринщині.

Років зо три тому, працюючи над дисертацією «Народні промисли Чернаціани», Полтавець надіслав у Київськом етнографічному музеї зразки кераміки, виготовлені гончарями села Головинів Чигиринського району. Це були неперевершеної краси розписи! Оригінальність їх була ще й у тому, що місця, глечки, тинки, ринни розписані так, як більше ніде: по сирій глинї і не фарбами, а кольоровою глиною. Полтавець «не спав, не їв» доти, доти не знайшов останнього нащадка знаменитих майстрів — Якова Брюховецького. Тепер біля гончарів вчать ремеслу троє випускників художнього училища й учні сільської школи.

Але не все, що загубилось в тумані минувшини, можна повернути. «Дванадцять дзвінчиків і п'ять храмів вичалі в давнину Чигирині», — це розповідь знайомого вже нам краєзнавця, колишнього лісничого, 73-річного чигиринця О. Найди. Хрестовозд, виженський собор, церкви зятого Миколая, Петра, Павла, Успенія і дівочий монастир безслідно канули в Лету. Тому нині, під час підготовки до 400-річчя міста й

районові й області. Але, на жаль... Тому черкащани, порадившись, уклїнно звернули до Києва і нагадали, що Чигирин прославився, як гетьманська столиця всієї України... У Києві почули, й невдовзі на світ Божий з'явився проєкт постанови уряду «Про заходи, спрямовані на збереження пам'яток історії, культури та природи і розвиток соціально-культурної сфери м. Чигириня й Чигиринського району в 1990... роках».

Однак недовго довелось порадити з цього приводу чигиринцям — проєкт так і лишився проєктом. Спочатку зміна голови уряду, згодом — формування Кабінету міністрів відсунули, очевидно, на задній план їхні турботи. Але хїба вони тільки їхні?!

— Я частю думаю, — схвильовано говорив мені голова Чигиринської районної Ради В. Яременко, — неже сиво-главий Чигирин, який столїттями стояв форпостом на межі Дикого Поля, боронячи від чужинських орд не тільки рідну землю, а й усю Європу, не заслужив кращої долї? А тихий замріяний Суботів — Богданова коліска? Холодний Яр? Мотронинський монастир? Повірте, як колись у Тараса болїло серце за святї оці місця, так і в нас воно не знає спокою... Хїба ми повинні сьогодні агїтувати уряд, щоб змилосерився й повернувся обличчям до колишньої козацької столиці?

У кожного українця, думаю, всі ці найменування повинні викликати трепетні почуття національної гордості, шани й любові.

— І це про що міркується, — продовжував Володимир

серпня 1991 року. № 167

Координатором Дієв німецько-української економіки з боку вашої республіки є Торговельно-промислова палата України. Тому про зацікавленість взяти в них участь можна повідомити до 6 вересня по телефонах 228-09-30 і 212-33-34.

(УКРНФОРМ)

Футбол

Хокей

ЛІДЕРИ КРОКУЮТЬ В НОГУ

У тридцять четвертому турі першості СРСР з футболу серед українських команд другої ліги лідери виступили на своїх полях і, значно, скористалися можливістю зміцнити турнірні становища. Щоправда, не всім перемога далася легкою ціною. Наприклад, нікопольський «Норд» лише на 60-й хвилині після удару Безручка зміг взяти ворота своїх земляків з павлоградського «Шахтаря». Цей матч виявився єдиним у грі. Долю матчу в Охтирці також вирішив єдиний гол, який на 26 хвилині у ворота «Кривбаса» провів Липинський, причому з пенальті.

З несподіванки для господарів розпочався матч у Івано-Франківську. Гравець «Нарпату» з Нам яким-Бузької Комарницький на 12 хвилині відкрив рахунок. Але незадовго сталося господарів одразу підвищили темп гри і на 45 хвилині Григорук довівся успіху. А переможний гол «Нарпата» гол на 60 хвилині забив Русан.

У Херсоні комунітарська «Сталь» лише у першому таймі витримала атаки «Ниргалу». Після, на 40 хвилині Гамула мав відкрити рахунок, але не реалізував пенальті. Та майже одразу після початку другого тайму найрезультативніший форвард господарів Максимов звільнився від опіки захисників і провів влучно. Він же на 75 хвилині реалізував пенальті.

Цікавим був матч у Мукачевому, де зустрічалися дві закапатські команди. Тому не дивно, що стадіон був заповнений майже повністю. І футболісти продемонстрували цікаву гру. На радистів мучківців дебютант дніпрянської умови досвідченим «Закарпаття» і провів три «сухих» м'ячі. Відзначилися Нухлесський (34 хвилини), Рещко (78), Глоба (84).

Результати решти матчів: «Полісся» — «Дніпро» — 3:1. «Подільськ» — «Зірка» — 4:1. «Темп» — «Океан» — 1:0. «Верес» — «Чайка» — 2:2. «Вагонобудівник» — «Маяк» (Очаків) — 2:0. «Автомобіліст» — СНА — 0:0. «Десна» — «Динамо» — 1:1. Матчі 35 туру відбудуться скорого вересня.

Ярослав СЕРГІЄНКО.

ПРИБІВ «ВІСЛУ»

Приватизація в Польщі набирає силу. Торкнулася вона, звісно, і спорту. Причому, приватизації стали клуби з найбільш великим туром — Тарнув, футбольний клуб «Вісла» (Краків).

Господар «Вісли» тепер Петр Фойт — відомий у Кракові бізнесмен. Його була перша ніше-президентом клубу. Щоправда, команда не стане його повною власністю і не носить його ім'я. І він, як тише «Віслеве» спортсмен, не має ніяких обмежень повноважень. Але Фойт має намір прокласти з футболістами приватні бесіди, визначати їхній зарплату та премії. Команда матиме свій власний рахунок, на який надходитимуть гроші за трансфери гравців, рекламу, продаж квитків на матчі.

Усі відношення між власником «Вісли» Петром Фойтом та футболістами зафіксовані в спеціальному контракті.

ЗА КУБОК КАНАДИ

Ми вже повідомляли про те, що в останній день серії стартурі п'ятій розіграш Кубка Канади з хокею. Збір-ка Радянського Союзу в Часкатуні зіграв з командою «Хокі Словаччини».

За рекомендацією тренерської ради, виконком Федерації хокею СРСР назвав імена 23 основних і двох гравців резерву, які відправляються за океан. Це — воротарі — О. Марін («Спартак»), А. Трефілов, М. Шпаденков (обидва — «Динамо», Москва); захисники — О. Касатков («Нью-Джерсі Девіллз»), О. Гусаров, М. Татарнов (обидва — «Квебек

Нордік»), О. Житник, І. Кравчук, В. Малахов, Д. Могучов (усі — ЦСКА), Д. Міронов («Крила Рад»), Д. Филімонов («Динамо», Москва); нападники — О. Андрицький, О. Якимов, І. Нерольов, А. Ломані, О. Семак, Р. Хайдаров (усі — «Динамо», Москва), В. Буцаєв, А. Новикенко (обидва — ЦСКА), О. Гальченко, В. Горюков (обидва — «Крила Рад»), В. Нозлов («Хімік»), В. Прохоров («Спартак»), Д. Христенч («Вашингтон Кепіталс»).

На думку тренерів збірної В. Тихонов, В. Юрзинов та І. Дмитрієва — це найсильніша на сьогоднішня

день гравців. Щоправда, у них є намір залучити до збірної і нападником С. Федорова з «Детройт Ред Уінгс».

І ще одна інформація: група журналістів з Москви звернулася до виконкому Федерації хокею СРСР з вимогою надати усунути зі складу виконкому Леоніда Кравченка і позбавити його поста президента цієї організації. Треба, мабуть, наслідати приклад парламенту РРФСР, який звільнив Л. Кравченка з посади директора Всесоюзного теледіалектологічного управління учасників державного перевороту.

Віктор ГЕНЧУК.

ЗАПЛАНОВАНО НОВИНКУ

Нова модель розіграшу Кубка європейських чемпіонів повинна, на думку Міжнародної федерації хокею на льоду (ИХФ), зробити ці змагання значно привабливішими. Четверфінальні та півфінальні матчі проведуться протягом у трьох підгруп. Потім у фінальній групі Турку в двох групах виступитимуть по три клуби в кожній. І вже переможці визначатимуться в суперечці між собою найсильнішою командою Європи. Нудно, які послудаті другі місця в групах, відмовлятимуть «бронзу».

Четверфінальні зустрічі відбудуться 11—13 жовтня, півфінальні — 8—10 листопада, а фінальні — 26—31 грудня.

Учасники змагань. Підгрупа «А» (дальше місто Хернінг): «Хернінг ІН», «Блакерен» (Норвегія), «Дурхем» (Великобританія), Підгрупа «В» (Бухарест): «Стува» (Бухарест), «Рунуна», словенська «Облім» (Любляна), переможець відбірного матчу між болгарським «Славено» (Софія) та грецьким «Арісом» (Салоніки). Підгрупа «С» (Мілан, Італія): «Мілан», «Гренобль» (Франція), «Утрехт» (Нідерланди) і переможець зустрічі «Хакка» (Іспанія) — «Клагенфурт» (Австрія).

Учасники півфінальних груп. Перша (Берн, Швейцарія): «Динамо» (Москва), «Берн», команда, яка посіла перше місце у четвертій групі «В» (1 В). І

колектив, який посів друге місце в підгрупі «А». Друга група (Дюссельдорф, Німеччина): ТПС (Турку, Фінляндія), «Дюссельдорф», ІС або 2С, 2В. Третя група (Утрехт або Гренобль): «Орбреден» (Стокгольм), «Дукла» (Плава), ІС або 2С, 1А. Перша або друга команда з четвертій групі фінальної підгрупи, яка визначиться організаторами.

Нарешті, фінальна частина змагань у Турку. Першу «трійку» складуть переможці першої і третьої півфінальних груп і друга команда другої підгрупи. До другої «трійки» увійдуть переможці другої півфінальної групи і команди, які посіли другі місця в першій та третій групах.

ТАРС.

СИСТЕМА БІРЖ «АЛІСА»

Москва,
Донецьк,
Дніпрор,
Грозний,
Петрозаводськ

ТОВАРНА БІРЖА «ДОНЕЦЬК-АЛІСА»

ПАНОВЕ!

«Аліса» — це не стільки система бірж,
скільки стиль життя.

Досить метушливі при купівлях, продажах, обмінах.

Працюючи з нами, ви зрозумієте, що це просто й приємно.

Адреса в Донецьку: вул. Челюскінців, 189, Палац молоді «Оніста».

тел.: (0622) 99-86-08; 99-86-10; 99-85-48

факс: (0622) 55-25-00.

МИ ЧЕКАЄМО НА ВАС, ПАНОВЕ!

інформаційно-видавнична агенція

ГОЛОС України

Газета Верховної Ради України

Головний редактор
Сергія ПРАВДЕНКО

Редактори:

Олександр БІЛИК
заступник головного редактораАнатолія ГРОЛОВА
перший заступник головного редактораОлександр СМЕЛЯНОВ
член-кореспондент АН УРСР

Володимир КРАСНОДЕНСКИЙ

Леонід САМОЙЛЕНКО
заступник головного редактораЮрій СИДОРЕНКО
заступник головного редактора

Анатолія СОЛОНСКИЙ

Віталій СУДЯ
відповідальний секретарНАД НОМЕРОМ
ПРАЦЮВАЛИ:Член редколегії —
Анатолія Солюсний,
Чергові редактори —
Віталій Жамера,
Костянтин
Ларингера.Автори матеріалу —
Анатолія Мірошніченко,
Євген Українець.Випусковий —
Олександр Бондаренко.Оформлення —
Володимир Нісенько.Коректори:
Валентина Лушва,
Ірина Бабич,
Галина Кабань,
Ольга Максим,
Євгенія Орловська,
Олена Чошовська.Верстельники:
Тетяна Бабич,
Ольга Яценко,
Марія Солодчук.Літнотиписти:
Наталія Позник,
Валентина Чижирко.Комітет друку
видавництва
«Радянська Україна»
252047, Київ-47,
проспект Лермонтова, 50.Індекс 60953.
Тираж 155.000Легендально ціна
на рік 19 крб. 30 коп.

Зам. 03101671.